

Övervakningskommittén

för landsbygdsprogrammet

1 februari 2012

Lägesrapport per den 31 december 2011

Highlights

- Totalt utbetalt 22 523 mnkr från programstart
- 5 163 mnkr utbetalt 2011
- 73 procent beviljat av total budget
- Utbetalt stöd i axel 4 ökat med 90 procent
- Ny budget för landsbygdsprogrammet

I denna rapport ges en kortfattad information om läget i genomförandet av landsbygdsprogrammet per den **31 december 2011**. De siffror som redovisas i denna rapport baseras på programändring nr 8. Landsbygdsprogrammets nya budget (programändring nr 9) presenteras i ett separat avsnitt i denna lägesrapport.

År 2011 - programmets bästa år hittills

Vid förra Övervakningskommittémötet redovisades att Jordbruksverket fram till den 31 juni 2011 hade betalat ut 18 310 miljoner kronor (mnkr), vilket motsvarade mer än 50 procent av programbudgeten (36 373 mnkr). För perioden jan – juni 2011 uppgick den sammanlagda utbetalningen till 1 234 mnkr. Under perioden juli till december 2011 hade ytterligare 3 924 mnkr betalats ut, totalt 5 163 mnkr för 2011 och sammanlagt 22 253 mnkr sedan programstarten. För ett detaljerat diagram över utbetalningsläget för samtliga åtgärder se bilaga 1.

Utbetalningstakten har under programperioden utvecklats positivt och vi kan konstantera att utbetalningarna år 2011 har varit större än något tidigare år (se diagram 2). Vid jämförelse med tidigare år har totalt utbetalt stöd ökat med genomsnittligt cirka 11 procent per år och det finns goda förhoppningar inför kommande år. För 2012 väntas utbetalningarna överstiga 5 500 mnkr.

Diagram 1. Totalt utbetalt 2011

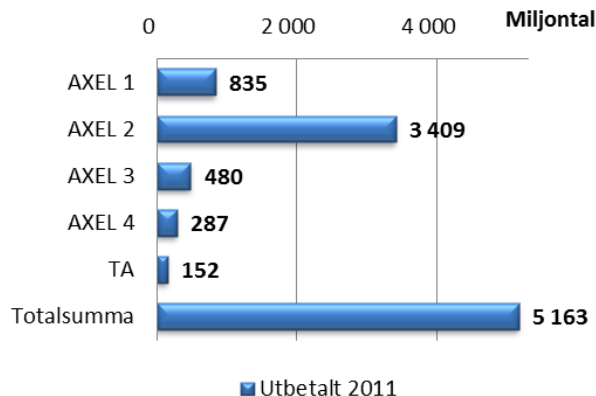
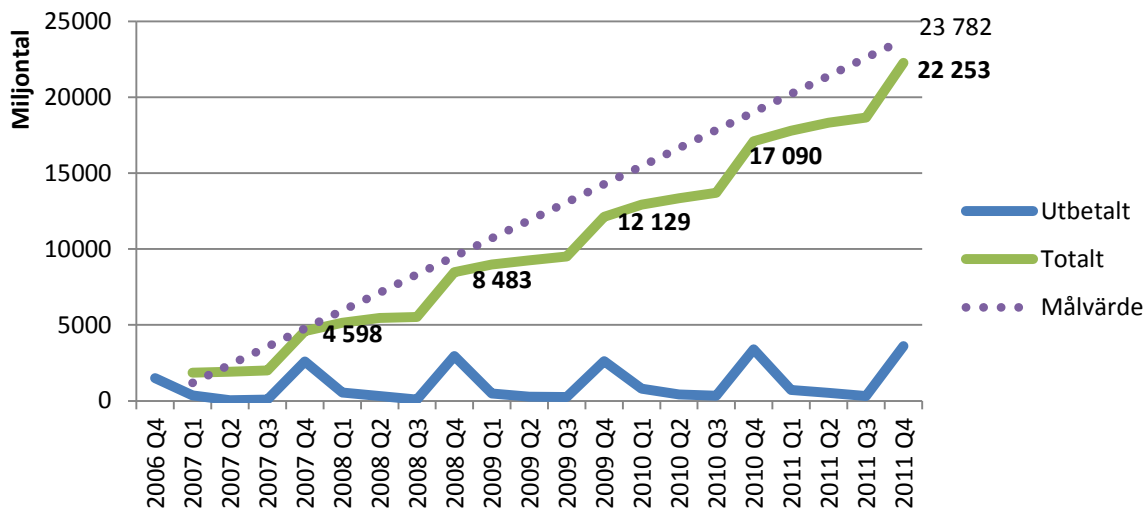

Diagram 2. Totalt utbetalt belopp för perioden 2007-2011 Q4

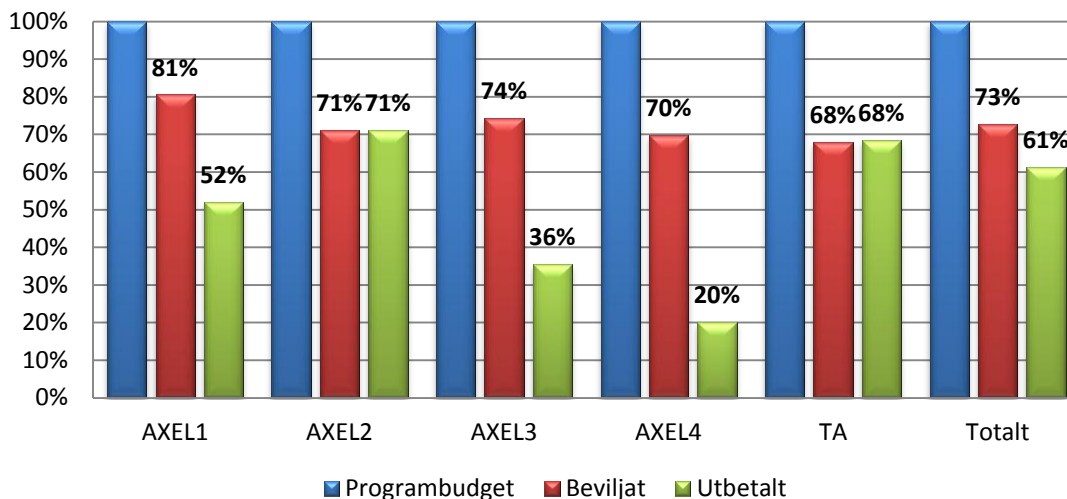
Diagrammet ovan visar utvecklingen för utbetalt stödbelopp per kvartal (utbetalt), totalt utbetalt belopp per kvartal (totalt) samt estimerat målvärde¹ för totalt utbetalt belopp (målvärde) för perioden 2007-2011.

¹ Uträkningsformel för estimerat målvärde för totalt utbetalt belopp; (Programbudget för åtgärd 212/214 x (år x/7 år)) + (Programbudget för LB-stöd inkl TA x (år x/9 år)). Estimerat målvärde för 2011-12-31, x = år 5) = (22 517 mnkr x (år 5/7 år)) + (13 856 mnkr x (år 5/9 år)) = 23 781 mnkr.

Programbudget, beviljat och utbetalt stöd

I detta avsnitt redovisas en översikt för beviljat och utbetalt belopp i relation till programbudgeten i respektive axel samt en summering av programbudgeten för perioden 2007-2011 i procent och i miljoner kr, ackumulerat till och med 31 december 2011. I bilaga 2 finns motsvarande diagram uppdelat per åtgärd.

Diagram 3. Beviljat och utbetalt i relation till programbudget

Tabell 1.	AXEL 1	AXEL 2	AXEL 3	AXEL 4	TA	Totalt
Programbudget	5 773	23 676	3 479	2 375	1 070	36 373
Beviljat	4 648	16 848	2 580	1 658	732	26 397
Utbetalt	3 002	16 805	1 235	478	732	22 253

Positiv utveckling i axel 1, 3 och 4

Det estimerade målvärdet för beviljat stöd år 2011 är cirka 71 procent.² Enligt diagram 3 var 73 procent av programbudgeten beviljad vid årets slut, vilket motsvarar 26 397 mnkr av programbudgeten. Flera åtgärder inom landsbygdsprogrammet har en utnyttjandegrad (beviljade medel i relation till budget) på över 80 procent och i vissa fall över 100 procent, se tabellen nedan.

Tabell. 2 Åtgärder över 80 procent utnyttjandegrad 2011	Beviljat
341 - Informationsinsatser Leader	108 %
321 - Grundläggande tjänster för befolkn. på landsbygden	102 %
323 - Bevarande och uppgradering av natur- och kulturarvet	98 %
111 - Yrkesutbildning o information, jord o skog	96 %
212 - Stöd för jordbruk i mindre gynnade områden	87 %
413 - Diversifiering och livskvalitet	86 %
112 - Startstöd till unga jordbrukare	86 %
121 - Modernisering av jordbruksföretag	82 %

² 5 år/7 år = 71,4 %

Under 2011 betalades 835 mnkr ut i axel 1 och 480 mnkr i axel 3. Det var främst åtgärderna startstöd till unga jordbrukare, modernisering av jordbruksföretag och yrkesutbildning och information inom jordbruk och skog som stod för merparten av utbetalningen i axel 1. Totalt svarade dessa åtgärder för 773 mnkr av utbetalningen i axel 1.

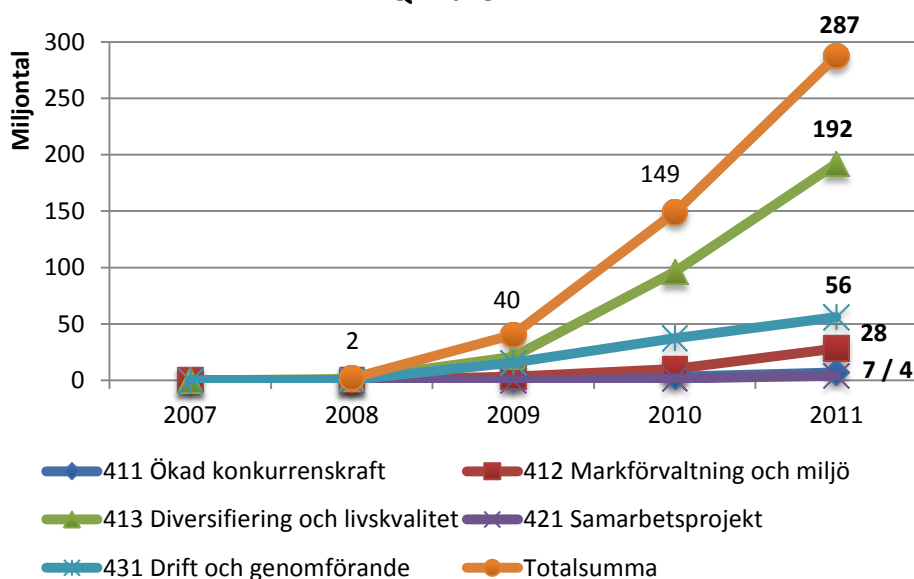
I axel 3 var det framförallt åtgärderna enligt nedanstående tabell 2 som svarade för övervägande del av utbetalningen inom axel 3, totalt 453 mnkr av 480 mnkr.

Tabell 3. Axel 1	Utbetalt i % 2011 av budget
112 - Startstöd till unga jordbrukare	18 %
121 - Modernisering av jordbruksföretag	17 %
111 - Yrkesutbildning o information, jord o skog	13 %

Tabell 4. Axel 3	Utbetalt i % 2011 av budget
323 - Bevarande och uppgradering av natur- och kulturarvet	19 %
312 - Etablering av mikroföretag	16 %
313 - Främjande av turismverksamhet	15 %
321 - Grundläggande tjänster för befolkn. på landsbygden	13 %
331 - Utbildning och information	13 %
311 - Diversifiering till annat än jordbruk	12 %

Utbetalningstakten ökade med över 90 procent i axel 4 under 2011 jämfört med året innan. Samtliga åtgärder i axel 4 visar en positiv utveckling, i synnerhet åtgärden diversifiering och livskvalitet. Totalt har 478 mnkr betalats ut sedan programstarten i axel 4.

**Diagram 4. Totalt utbetalt belopp för perioden 2007-2011
Q4 i axel 4**

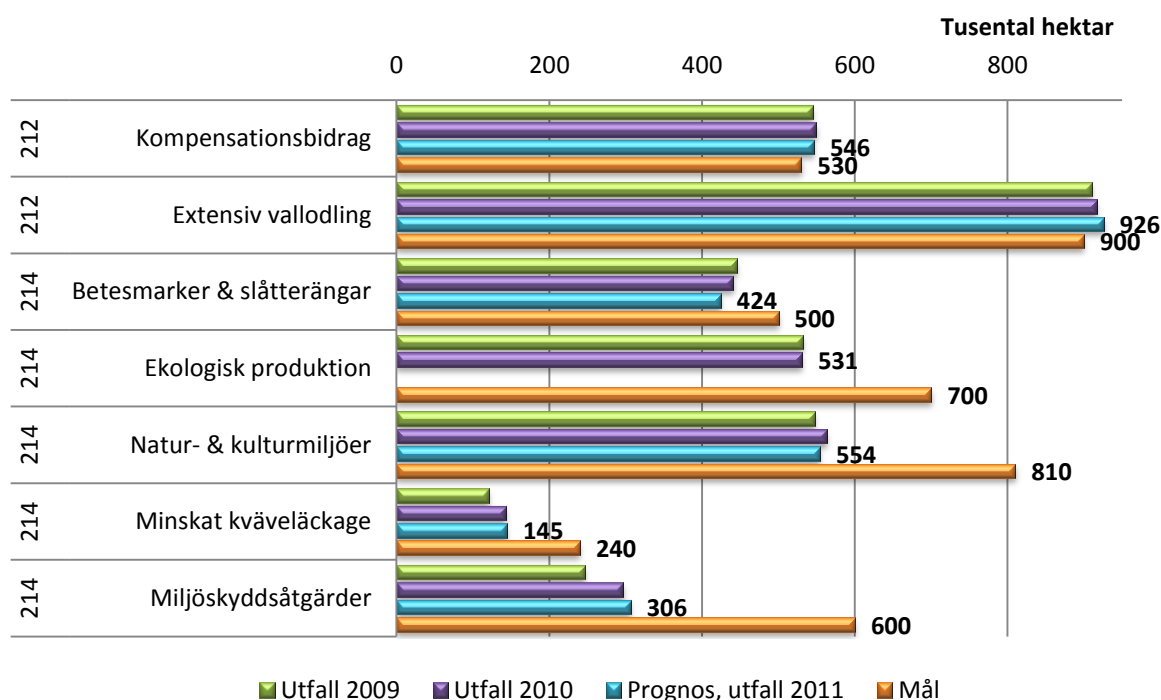

Under hösten 2011 genomförde Jordbruksverket en omfördelning av pengar inom axel 1 och 3 från stödmyndigheter med låg utnyttjandegrad i vissa åtgärder till stödmyndigheter med högt utnyttjandegrad inom samma åtgärd. En motsvarande omfördelning mellan LAG är planerad till sommaren 2012. Syftet med omfördelningarna är att anpassa fördelningarna utifrån ändrade förutsättningar samt för att säkerställa ett högt utnyttjande av tilldelade pengar i landsbygdsprogrammet.

Ansökningsläget för vissa ersättningsformer i mindre gynnande områden (212) och för miljövänligt jordbruk (214) inom axel 2

Diagrammet nedan visar i tusentals hektar för perioden 2009-2010 samt prognos för 2011 i förhållande till uppsatta mål. Definitiva siffror för 2011 kommer att fastställas vecka 10 2012 och för ekologisk produktion juli 2012.

Diagram 5. Ansökningsläget för vissa ersättningsformer inom axel 2

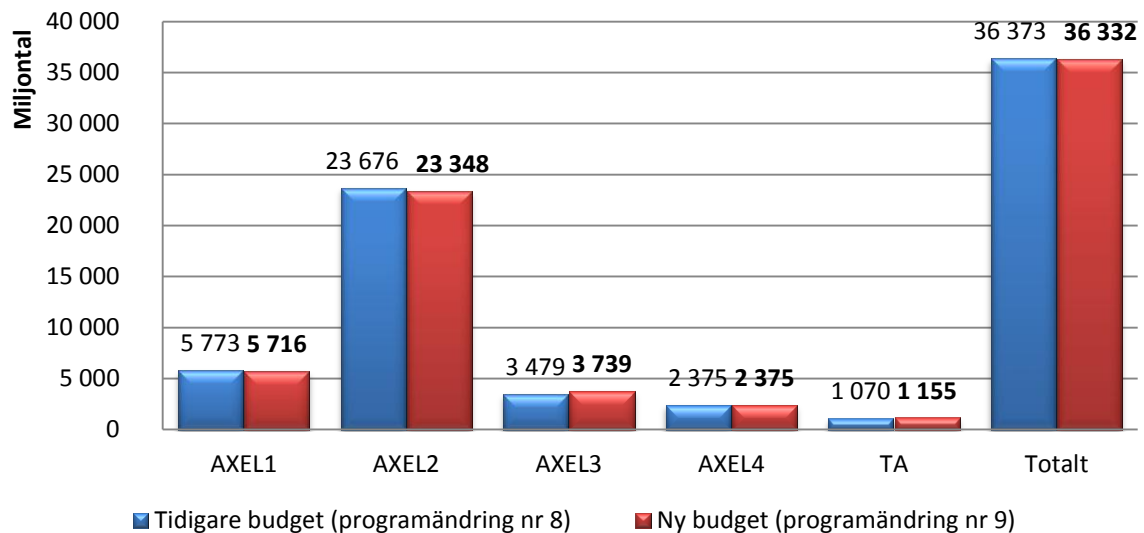

Ersättningsformerna kompensationsbidrag och extensiv vallodling har sedan programstarten visat en god anslutning i förhållande till uppsatta mål. Ansökningsläget för 2011 visar att de båda ersättningsformerna återigen kommer överstiga sina målvärden. Betesmarker och slätterängar har en god anslutning till målvärdet men trenden visar en fallande utveckling de senaste åren. För ersättningsformerna natur och kulturmiljöer, ekologisk produktion och minskat kväveläckage har anslutningen varierat mellan 60-75 procent av målvärdet. Av de redovisade ersättningsformerna är anslutning fortfarande svag för miljöskyddsåtgärder där ansökningsläget för 2011 uppskattas att bli cirka 50 procent av uppsatt mål.

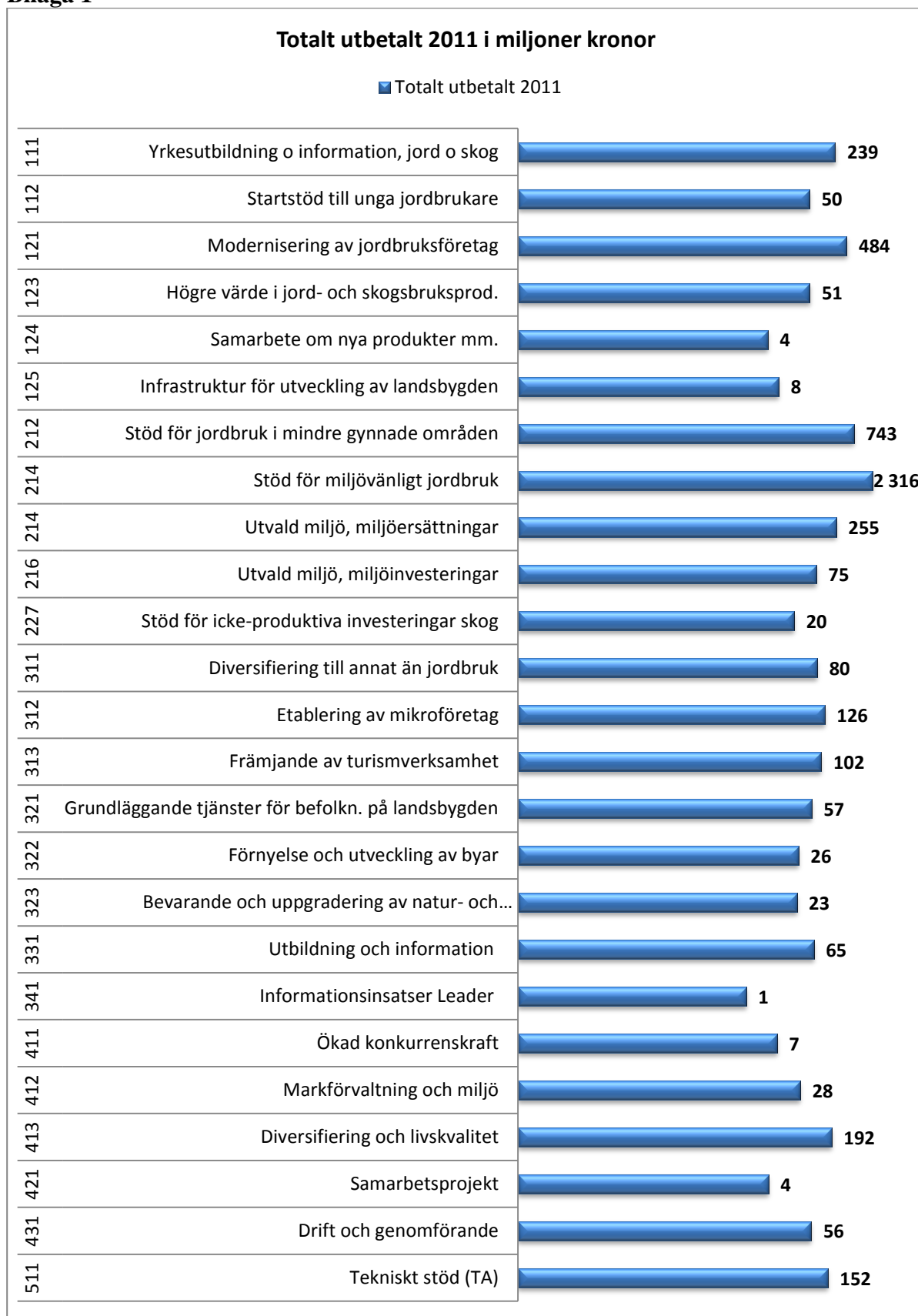
Ny budget för landsbygdsprogrammet

I höstas röstades programändring nr 9 igenom av Övervakningskommittén (förslaget är nu föremål för behandling av EU-kommissionen). Det innebar en minskning av budgeten för axel 1 och axel 2 med 57 mnkr respektive 328 mnkr. I axel 3 tillfördes nya pengar framförallt till bredband i åtgärden (321) grundläggande tjänster för befolkning på landsbygden. En total ökning med 260 mnkr i axel 3. Budgeten för tekniskt stöd (TA) ökades med ytterligare 85 mnkr. Axel 4 lämnades oförändrad. Totalt för landsbygdsprogrammets budget blev det en minskning på 41 mnkr. I bilaga 3 finns motsvarande diagram uppdelat per åtgärd.

Diagram 6. Ny budget för landsbygdsprogrammet

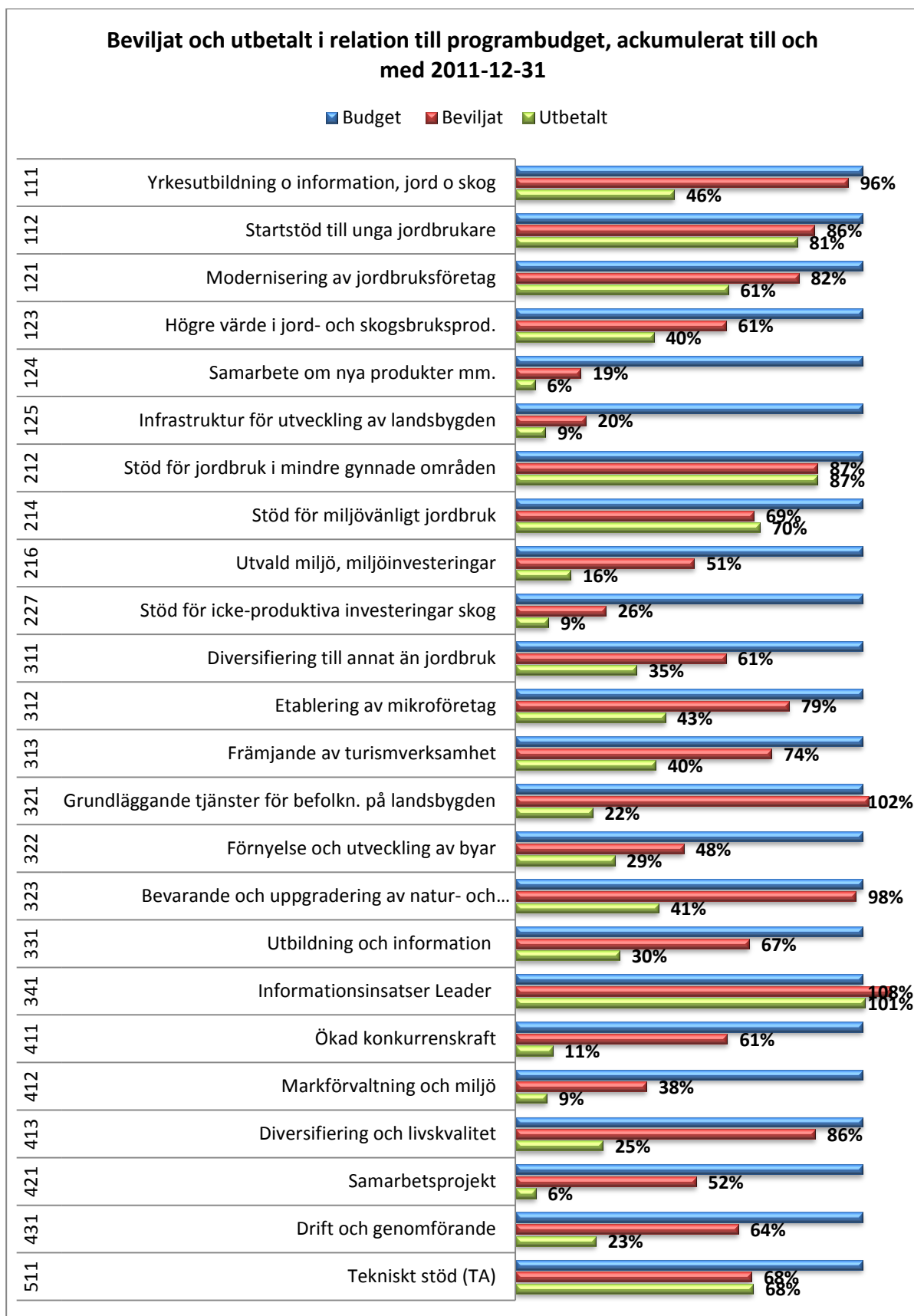

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

